

КАРТАЄВ, Володимир Вікторович. “Відкритий теїзм: критичний аналіз.” ДИСЕРТАЦІЯ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ФІЛОСОФСЬКИХ НАУК ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 09.00.14 (041 – БОГОСЛОВ’Я), НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА. Київ, 2020.

В дисертаційній роботі проводиться критичний аналіз методологічних, філософських та герменевтичних аспектів відкритого теїзму як концептуальної моделі провидіння. Відкритий теїзм – це ревізія класичної моделі провидіння Божого. Базовий відкритий теїзм утверджує в широкому сенсі класичний теїзм, несумісність каузальної та провіденційної відкритості з епістемічною визначеністю і закритістю майбутнього, а також епістемічну відкритість навіть для всезнаючого Бога. Відкритий теїзм розташовується на континуумі між армініанством і богослов’ям процесу щодо ступеня провіденційного контролю Богом всесвіту.

Доведено, що, попри значну модифікацію, відкритий теїзм можна назвати частиною богословської родини армініанства. Водночас, фундаментальні розбіжності не дозволяють ототожнювати відкритий теїзм із богослов’ям процесу. Показано, що відкритий теїзм є у своїй суті богоцентричною моделлю. Божественне життя – це соціальне життя. Відкритий теїзм намагається виправити, а якщо необхідно, й усунути всі елементи моделі провидіння, які з любов’ю не узгоджуються. Виявлено, що з трьох версій відкритого теїзму тільки одна перебуває в межах християнської ортодоксії. Це версія, яка заперечує значення істини майбутніх подій (алетична відкритість) на підставі каузальної, провіденційної й онтичної відкритості майбутнього.

Проаналізовано герменевтичний підхід Грега Бойда і виявлено, що він застосовує так звану буквальну герменевтику. Пасажі, які утверджують відкритість Бога, слід сприймати в їх природному сенсі, якщо тільки він не є безглуздим і не міститься у поетичному корпусі біблійної літератури.

Проаналізовано герменевтичний підхід Джона Сандерса і виявлено, що для тлумачення Писання він застосовує досягнення когнітивної лінгвістики. Втілена герменевтика, дослідження концептуальних метафор та культури приводять Сандерса до висновку, що відкритий теїзм є цілком виправданим прочитанням Писання.

Ключові слова: відкритий теїзм, божественне провидіння, аналітична філософія, герменевтика.

KARTAIEV, VOLODYMYR. "OPEN THEISM: A CRITICAL ANALYSIS." THE DISSERTATION FOR THE DEGREE OF CANDIDATE OF PHILOSOPHICAL SCIENCES – 09.00.14 (041 – THEOLOGY), NATIONAL PEDAGOGICAL DRAGOMANOV UNIVERSITY. KYIV, 2020.

This dissertation provides a critical analysis of the methodological, philosophical, and hermeneutic aspects of open theism as a conceptual model of providence. Open theism is a revision of the classical model of God's providence. Basic open theism affirms, in a broad sense, classical theism, the incompatibility of causal and providential openness with epistemic certainty and closedness of the future, as well as epistemic openness even for the omniscient God. Open theism sits on a continuum between Arminianism and process theology regarding the degree of God's providential control of the universe.

It has been proven that despite significant modification, open theism can be called part of the theological family of Arminianism. At the same time, fundamental disagreements prevent the identification of open theism with process theology. It is shown that open theism is in essence a God-centered model. Divine life is social life. Open theism tries to correct, and if necessary, eliminate all elements of the providence model that contradicts love.

It was discovered that of the three versions of open theism, only one falls within the confines of Christian orthodoxy. This is a version that denies the existence of the truth about future events (alethic openness) on the basis of causal, providential, and ontic openness of the future.

The hermeneutic approach of Greg Boyd is analyzed, and it is found that Boyd applies the so-called literal hermeneutics. Passages that assert the openness of God should be understood in their natural sense unless this meaning is meaningless, and the passages are not situated in the poetic corpus of biblical literature. The hermeneutic approach of John Sanders is analyzed, and it is found that Sanders uses the achievements of cognitive linguistics to interpret the Scripture. Embodied hermeneutics, exploration of conceptual metaphors, and culture lead Sanders to conclude that open theism is a perfectly justified reading of Scripture.

Keywords: open theism, divine providence, analytical philosophy, hermeneutics.